

Themajaar Leefomgeving

THEMA 5 – VOELEN

WORKSHOP
Haptonomie

Donderdag 27 september
14 - 17 uur
Praktijklokaal Beatrix

Meer info op
zorgcentradebetuwe.nl/leefomgeving

ZORGCENTRA
De Betuwe

ZORGCENTRA
De Betuwe

Meer informatie

Meer achtergrondinformatie over het thema voelen, vind je op ons intranet of kijk op onze website www.zorgcentradebetuwe.nl/leefomgeving.

Of gebruik een van onderstaande bronnen:

- www.mijn-lichaam.com/organeren-en-weefsel/brein/pijn-bij-dementie
 - www.dementie.nl/pijn/pijn-herkennen-als-je-naaste-het-zelf-niet-aan-kan-given of www.zorgvoorbeter.nl/dementie/zorg/pijn-herkennen
 - www.verenso.nl/kwaliteit-en-richtlijnen/richtlijnendatabase/pijn
 - Over de Shantala methode: www.shantala.nl/shantala-speciale-zorg/
 - Over de PDL methode: www.stichtingpdl.nl
 - Somnox slaap'robot' komt binnenkort beschikbaar: www.meetsomnox.com/nl/
 - 'Het demente brein', een boek van Anneke van de Plaats
 - 'De wonderse wereld van dementie', een lezing door Caroline van Gessel
 - Workshop Belaven door Corina van Krieken of Marion van Ooijen
 - De Beleef-o-theek; bijvoorbeeld voor Muis Jantje
- (alleen toegankelijk via ons besloten intranet. Voor meer informatie vraag een medewerker van Zorgcentra De Betuwe)

Zorgcentra De Betuwe

Postbus 225, 4100 AE Culemborg

0800 - 77 33 444 (gratis)

info@stzdb.nl

www.zorgcentradebetuwe.nl

Verrassend veel meer dan wonen!

Thema 5 – Voelen

Voelen: het vijfde zintuig in de serie van zes dit jaar waar we de aandacht op vestigen. De tastzin is onmisbaar. Bijvoorbeeld in het herkennen van gevaarlijke situaties. Voel je hitte, dan weet je dat er brandrisico is. Of pijn, het waarschuwingssignaal van je lichaam. En met een aanraking laat iets of iemand je weten heel dichtbij te zijn.

Je wilt 's avonds op de bank relaxen. Hoe vervelend is het dan als je het koud hebt. Gevoelstemperatuur maakt veel verschil in het welbevinden. Is het buiten qua graden Celsius erg warm, maar staat er een koude oostenwind, dan kun je de temperatuur toch als niet fijn ervaren. Net als dat de stoel waar je op zit of een tafel waar je je arm op laat rusten, koud aan kan voelen.

Temperatuur en textuur

We voelen niet alleen temperaturen, maar ook texturen. Je voelt of iets hard of zacht, glad of bobbelig is. Er worden dan ook speciale artikelen gemaakt die door hun structuur het zintuig voelen stimuleren. Binnen onze organisatie hebben we voor mensen met dementie daarom speciale tastkleden, tastkussens, tastschorten en Muis Jantje, een gehaakt muisje met meerdere staartjes om aan te voelen.

Uitdaging

Doe een handmassage en raak je cliënt zo eens op een andere manier aan.

Wil je meer weten over het zintuig dat van alle zintuigen het langst intact blijft, tastprikkel, lichaamsbesef, houvast, pijn of liefdevol aanraken? De werkgroep Dementie heeft op www.zorgcentradebetuwe.nl/leefomgeving allerlei informatie over het thema voelen verzameld.

Er is genoeg te leren over 'voelen' in relatie tot onze cliënten. Lees en leer jij mee?

Wist je dat:

- tast het eerste zintuig is dat ontwikkelt bij de mens?
- je met de zoekterm 'fidget blanket' of 'fidget quilt' veel inspiratie op internet kunt opdoen?
- de CRDL is ontwikkeld om contact te maken met aanrakingen? De Cradle zet aanrakingen om in geluid.
- uit een onderzoek van het UMCG bleek dat 53% van de verpleeghuisbewoners last van jeuk heeft? En dat dit cijfer ook geldt binnen Zorgcentra De Betuwe?
- de leer / wetenschap die zich onder andere bezig houdt met aanraken en voelen haptonomie heet?
- bij aanrakingen het hormoon oxytocine, ook wel knuffelhormoon genoemd, wordt aangemaakt?
- cliënten soms niet meer in staat zijn zichzelf aan te raken en daardoor vervreemden van hun lichaam?
- de Shantala methode een manier is om aan te raken en om lichaamsbeleving te stimuleren?
- Yvonne Timmer in Elim ervaren is in het veranderen van kleding, zodat het comfortabel blijft zitten, er netjes uitziet en makkelijker aan te trekken is?
- de Beleef-o-theek divers tastmateriaal aanbiedt?
- het patroon van Muis Jantje verkrijgbaar is en gehaakte muisjes voor keuring ingeleverd kunnen worden?
- de Pacslac, instrument om te beoordelen of een cliënt die zich niet goed kan uiten pijn heeft, beschikbaar is in Nedap?

Corina van Krieken:

"Ik kwam bij een mevrouw voor een handmassage. Terwijl ik daarmee bezig was, zag ik een traan verschijnen. Toen ik liet merken dat ik dat had gezien, zei ze de massage heel prettig te vinden. Ze vertelde dat ze, behalve voor hulp met wassen, eigenlijk niet meer aangeraakt werd. Voor haar betekende het zoveel om aangeraakt te worden, zonder functie, gewoon omdat iemand ervoor koos om haar aan te raken."

Tips

- Check bij beginnende onrust eens of de oorzaak zit in kleding, schoeisel of een vlieg die steeds komt kriebelen. Onderdeel van de BAC, check basisbehoeften.
- Wees alert op het gevoel van te koud / te warm.
- Bied tastmateriaal aan bij iemand die graag frummelt.
- Wees alert op signalen van pijn en jeuk.
- Muis Jantje, gratis verkrijgbaar bij de Beleef-o-theek, kan fijn zijn voor mensen die graag iets vasthouden.
- Nodig geregeld dieren uit. Aaien doet veel mensen goed.
- Overweeg de PDL-methode wanneer de WAS-methode teveel prikkels geeft.
- Als de kussens van de ergotherapeut niet voldoende ontspanning bieden, is er ook nog het innocaresysteem. Vraag de ergotherapeut hiernaar.
- Vraag regelmatig of iemand pijn heeft. Gebruik hierbij ook andere benamingen, zoals zeer doen.